

Hur förändras redovisningskonsultens arbetsprocess av digitalisering

- En studie av effektivitet, möjligheter och utmaningar

Dima Al-Khtab
Kristen Rohoum

Stockholm Business School, Stockholms universitet Examensarbete i företagsekonomi för
kandidatexamen/Bachelor's Degree Thesis 15 HE/Credits Ämne: Företagsekonomi/Business Administration
Vårtermin/Hösttermin 2021 Handledare: Gunilla Eklöv Alander

Förord

Till att börja med vill vi tacka vår handledare Gunilla Eklöv Alander, som har väglett oss genom hela arbetet och gett oss oerhört viktig kritik för att lyckas med uppsatsen. Även våra opponenter som kom med betydelsefulla synpunkter som hjälpte oss att förbättra uppsatsen. Avslutningsvis vill vi även tack våra respondenter, som trots deras hektiska scheman i slutet av redovisningsåret ville delta och visa intresse för vår studie, samt bidrog med avsevärd information för studien.

Dima Al-Khtab & Kristen Rohoum

Sammanfattning

Studiens huvudsyfte är att förstå och undersöka redovisningskonsultens perspektiv på hur digitaliseringen påverkar arbetsprocessen. Den tidigare forskningen har studerat digitalisering, men inte i samband med redovisningskonsulten. Teoridelen består av ett analytiskt ramverk utifrån den tidigare forskningen. För att föra studien framåt består ramverket av tre huvudsakliga teman; effektivitet, möjligheter och utmaningar. Dessa teman omfattas av faktorer som redovisningskonsulten kan få inflytande på i sitt dagliga arbete. För att kunna få en djupare förståelse i studien, är metodologin kvalitativ där semistrukturerade intervjuer utgör forskningsdesignen. Data har samlats in av åtta redovisningskonsulter som presenteras i studiens empiri. De åtta respondenterna lyfter fram olika synvinklar som är uppdelade utifrån studiens tidigare nämnda teman. Resultatet visar att respondenterna är positivt ställda till digitaliseringen, eftersom den förenklar arbetet bland annat tidsmässigt. Dock är redovisningskonsulterna medvetna om riskerna som digitaliseringen medför för arbetet och att kunderna kan vara en förhindrande faktor till att arbetet inte är fullt ut digitaliserat. Avslutningsvis väcker studien ytterligare relaterade frågor, som ställs med hänvisning till framtida forskning.

Nyckelord: Digitalisering, möjligheter, utmaningar, effektivitet, arbetsprocess, redovisningsbransch och redovisningskonsulter.

Abstract

The main purpose of the study is to understand and examine the accounting consultant's perspective on how digitalisation affects the work process. Previous research has studied digitization but not in connection with the accounting consultant. The theoretical part consists of an analytical framework based on previous research. To advance the study, the framework consists of three main themes; efficiency, opportunities and challenges. These themes are covered by factors that the accounting consultant may find influence in their daily work. In order to gain a deeper understanding in the study, the methodology is qualitative where semi-structured interviews constitute the research design. The data have been collected by eight accounting consultants who are presented in the study's empirical data. The eight respondents highlight different points of view that are divided based on the study's previously mentioned themes. The results show that the respondents are in favor of digitization, as it simplifies the work in terms of time. However, the accounting consultants are aware of the risks that digitization entails for the work and that customers can be a preventing factor for the work not being fully digitized. Finally, the study raises further related questions, which are asked with reference to future research.

Keywords: Digitization, opportunities, challenges, efficiency, work process, accounting industry and accounting consultants.

Innehållsförteckning

1. Introduktion	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Tidigare forskning	7
1.3 Problematisering	8
1.4 Syfte och Bidrag	9
2. Teori	10
2.1 Litteraturöversikt	10
2.2 Redovisningskonsulten och dennes arbetssätt	10
2.3 Digitalisering och redovisningskonsulten	11
<i>2.3.1 Digitala verktyg</i>	<i>11</i>
2.4 Effektivitet med digitaliseringen för redovisningskonsultens yrke	12
2.5 Möjligheter med digitaliseringen för redovisningskonsultens yrke	13
2.6 Utmaningar med digitaliseringen för redovisningskonsultens yrke	14
2.6 Konklusion	15
2.7 Konceptuell modell	16
3. Metod	17
3.1 Forskningsansats	17
3.2 Forskningsdesign	18
<i>3.2.1 Urval</i>	<i>18</i>
<i>3.2.2 Insamlingsmetod</i>	<i>20</i>
3.3 Empiriska frågor och teman	21
3.4 Kodning av material	21
3.5 Etisk reflektion	22
3.6 Kvalitetskriterier/kvalitetsmått	23
3.7 Svagheter och begränsningar	24
4 Empiri, Analys & Resultat	25
4.1 Digitalisering och redovisningskonsulten	25

4.2 Effektivitet med digitaliseringen för redovisningskonsultens yrke	28
4.3 Möjligheter med digitaliseringen för redovisningskonsultens yrke	30
4.4 Utmaningar med digitaliseringen för redovisningskonsultens yrke	32
4.5 Resultat	37
5. Diskussion	40
6. Slutsats	43
7. Referenslista	45
Bilaga 1: intervjuguide	51
Bilaga 2: Kallelse till respondenter	54

1. Introduktion

1.1 Bakgrund

Digitalisering är något som finns överallt i dagens samhälle och har präglat samtliga individer både i och utanför arbetslivet. Nästan alla tycker att digitalisering är nödvändig, då det underlättar vardagen och gör att individer kan sköta sina jobb mer effektivt. Idag är det svårt att föreställa sig ett företag där digitalisering inte är en otrolig viktig del i arbetet (Stiftelsen för strategisk forskning, 2014). Tillväxtverket (2018) visar i sin undersökning att företagen använder sig utav digitalisering främst för att kunna göra sina arbetsprocesser mer effektiva. Internet stiftelsen (2019) påstår att internet används dagligen av 95% svenskar. Dessa svenskar är mellan åldrarna 16 till 85 år. Detta resulterar i att redovisningsbranschen väljer att införa alltmer digitalisering i arbetsprocessen (Amesto accounthouse, 2019). Acceptansen av digitaliseringen i samhället har lett till att digitaliseringen har accepterats av redovisningsbranschen. En ytterligare faktor är att dagens system är allt mer användarvänliga, eftersom de uppgifter som utfördes av människor kan idag med hjälp av digitaliseringen automatiseras (Finago, 2018). Det kan ge möjligheter, exempelvis kan redovisningskonsulter flytta fram sin position och leverera andra tjänster (Finago, 2018). Parviainen, Tihinen, Kääriäinen, och Teppola (2017) anser för att företag ska kunna arbeta mer effektivt är det viktigt att kunna tillämpa digital teknik, med tanke på att redovisningsbranschen har gått från att arbeta långsamt och traditionellt med pappersarbete till att nyttja datorer, servrar, internet, trådlösa och digitala enheter (Ghasemi, Shafeiepour, Aslani och Barvayeh, 2011). På grund av den ökade användningen av digitaliseringen behöver det en tydlig fördelning mellan de arbetsuppgifter som är lämpliga för redovisningskonsulten och it systemen, menar Korhonen, Selos, Laine och Suomala (2020). Med tanke på den ökande användningen av digitaliseringen, blir det av intresse att undersöka hur just redovisningskonsulten förhåller sig till digitalisering och om it utvecklingen har bidragit med effektivitet, möjligheter och utmaningar för redovisningskonsulten.

1.2 Tidigare forskning

Parviainen et al (2017) behandlar i sin artikel hur olika företag handskas med förändringar av digitalisering och nyttan den bidrar med för olika teknikföretag. De anser att digitalisering har identifierats som en av de stora trenderna som förändrar miljön där företag verkar.

Digitalisering handlar inte enbart om att omvandla befintliga processer till digitala versioner utan författarna anser att nuvarande verksamheter omprövar nya perspektiv som möjliggörs av digital teknik. Korhonen et al (2020) har precis som Paravainen et al (2017) studerat hur ett teknikföretag använder sig utav digitalisering av redovisningsarbetet för att öka företagets prestanda. Författarna utförde däremot en fallstudie inom ett teknikföretag. Det gjordes sammanlagt 31 intervjuer och resultatet visade att beräkningsuppgifter var mer lämpade för människor än it systemen. Detta var förvånande, eftersom författarna till en början antog att dessa it system skulle vara mer lämpade för beräkningsuppgifterna. Studien visar misstolkning av beräkningsuppgifter kan lätt ske, därför är den mänskliga intelligensen mer relevant i jämförelse med it systemen, menar Korhonen et al, (2020).

En tidigare studie av Ghasemi et al (2011) har försökt klargöra hur informationstekniken (it) påverkar olika redovisningssystem, exempelvis utveckla datoriserade system för att spåra och registrera finansiella transaktioner. I studien förklarar författarna att it har förändrat många företag men främst redovisningsbranschen. Från att ha arbetat långsamt och traditionellt med pappersarbete, menar Ghasemi et al (2011) att genom datorer, servrar, internet, trådlösa och digitala enheter har redovisningsbranschen förändrat om hur företag bedriver sina verksamheter. Författarna lyfter upp positiva och negativa aspekter som digitaliseringen medfört för redovisningssystemen, exempelvis snabbare bearbetning men även att det är viktigt att ha rätt kompetens för att kunna använda systemen.

Till skillnad från Ghasemi et al (2011) utförde Tiberius och Hirth (2019) en studie i Tyskland om de sannolika konsekvenserna som digitaliseringen förväntas medföra de kommande fem till tio åren. Studien forskar om digitaliseringens effekter på revisorn och dess intressenter kunder, aktieägare, finansanalytiker och långgivare där tekniker som big data, artificiell intelligens har påverkat effektiviteten. Trots att digitaliseringen har haft stor betydelse av den tekniska framsynen visade resultatet att intressenterna inte ser en större effekt av tekniska framsteg inom sina områden de kommande åren. Tiberius och Hirth (2019) anser att eftersom de specifika effekterna av digitaliseringen inte är uppenbara krävs ytterligare utredning.

1.3 Problematisering

Det finns befintlig kunskap som bidrar till hur digitaliseringen förändrar effektivitet i företag, exempel på sådan forskning är Paravainen et al (2017) som anser att de nuvarande trenderna inom digitalisering förändrar miljön där företag verkar. Förändringarna kan vara nya möjligheter att göra saker mer effektivt eller överkomligt, men de kan också vara störande för ett företags nuvarande verksamhet, eftersom de kan förändra grunden för ett företags affärsmöjligheter. Trots förändringarna indikerar författarna att digitaliseringen kommer bara att öka i framtiden. Studien grundar sig i två teknikföretag med endast fokus på samarbetssystem för företag (ECS). Korhonen et al (2020) utförde också en studie på ett teknikföretag om utmanande faktorer som digitaliseringen kan medföras. Både Paravainen et al (2017) och Korhonen et al (2020) lyfter upp relevanta aspekter för denna studie då de också undersökte möjligheter och utmaningar som digitaliseringen kan medföra, däremot är skillnaden att denna studie fokuserar på redovisningskonsulten och inte teknikföretag.

Ghasemi et al (2011) lyfter upp i sin studie både positiva och negativa aspekter med digitalisering med fokus på olika redovisningssystem, exempelvis it system och olika data servrar. Dock har inte författarna utfört intervjuer och inte heller tillämpat effekterna om vad redovisningskonsulterna anser om dessa redovisningssystem, utan endast lyft upp olika aspekter om fördelar och nackdelar som studien anser bidra för redovisningskonsulten. I och med att de specifika effekterna av digitaliseringen inte är uppenbara krävs ytterligare utredning, anser Tiberius och Hirth (2019). Författarna lyfter upp sannolika konsekvenser som digitaliseringen kan medföra i framtiden. Studien betonar digitaliseringens påverkan på intressenter, med ett resultat i motsats till Paravainen et al (2017), visar studien att digitaliseringen inte kommer utgöra en stor förändring.

I och med att tidigare forskning inte behandlar digitaliseringens effektivitet, samt möjligheter och utmaningar på redovisningskonsulten arbetsprocess, ämnar denna studie fylla upp den kunskapsluckan.

1.4 Syfte och Bidrag

Utifrån den tidigare forskningen inom ämnesområdet finner vi att digitaliseringen påverkar olika verksamheter men att de föregående studierna inte har baserats på redovisningskonsultens perspektiv och istället fokuserat på andra faktorer som exempelvis intressenter (Tiberius och Hirth, 2019) eller olika digitalisering system (Ghasemi et al, 2011; Paravainen et al, 2017). Därför har vi funnit ett gap från den tidigare forskningen och valt att fokusera på redovisningskonsultens arbetsprocess och inte andra aktörer. Syftet med studien är att fylla kunskapsluckan som vi anser saknas från den tidigare forskningen och kunna utifrån redovisningskonsultens perspektiv få en ökad förståelse om hur digitaliseringen påverkar arbetsprocessen.

För att kunna uppfylla ovanstående syfte har följande frågeställning fastställts:

- *Hur förändrar digitalisering redovisningskonsultens arbetsprocess i termer av effektivitet, möjligheter och utmaningar?*

1.5 Empirisk Studie

För att samla in empiri till studien har vi genomfört åtta semistrukturerade intervjuer med redovisningskonsulter som är verksamma i redovisningsbranschen i Sverige. Detta för att få deras syn på hur digitalisering effektiviserar arbetsprocessen. Vid val av redovisningskonsulter har vi avgränsat oss till personer som har varit verksamma och arbetat inom redovisningsbranschen i minst fyra år. Denna avgränsning bidrar till att intervjuobjekten har tillräckligt med kunskap för att kunna besvara studiens frågeställning och uppfylla syftet.

2. Teori

2.1 Litteraturöversikt

Litteraturöversikten behandlar tidigare forskning inom ämnesområdena digitalisering och redovisningskonsulten samt presenterar olika verktyg för att sedan gå vidare till studiens teman effektivitet, möjligheter och utmaningar. Dessa områden presenteras var för sig för att utgöra redovisningskonsultens dagliga arbete. Längre fram syftar konklusionen åt att presentera huvudpunkter från den tidigare forskningen, som denna studie kommer att processa utifrån redovisningskonsulter.

2.2 Redovisningskonsulten och dennes arbetssätt

I en artikel definierar Framtid (2021) redovisningskonsulten som,

“En redovisningskonsult är en person som självständigt biträder externa uppdragsgivare med redovisningstjänster och rådgivning”.

Redovisningskonsulten har en varierande roll (Srf Konsulterna 2015). Rollen består av arbetsuppgifter där hantering av bokföring i sin helhet, identifiera och mäta ekonomiska resultat, och rådgivningsfrågor (Srf Konsulterna, 2015). Allt detta används för företagets ekonomiska effektivitet inför nutiden, dåtiden och framtiden (Ghasemi et al, 2011)

Mer erfarna redovisningskonsulter hanterar självständigt rådgivning och utför redovisningstjänster åt externa uppdragsgivare. Tjänsterna kan vara allt ifrån bokföring och avstämningar till löpande redovisning, årsbokslut, årsredovisning, deklaration, hålla kontakten med myndigheter och hantera skatteinbetalningar (Framtid, 2021).

Ifall en ägare i ett företag saknar kunskap inom redovisningen anser Ojala, Niskanen, Collis och Pajunen (2014) att det är vanligare att anlita en redovisningskonsult än att anställa någon som arbetar med redovisning. I takt med att redovisningskonsultens yrke blir mer komplicerat kan den nya tekniken hjälpa konsulten att klara av komplexa arbetsuppgifter (Halabi, Barret och Dyt, 2010).

2.3 Digitalisering och redovisningskonsulten

Definitionen av digitalisering är övergången från analog till digital data (Nationalencyklopedin, u.å). Digitaliseringen avser till den ökade användningen av digital teknik och de förändringar som uppstår i samband med den, exempelvis nya idéer och stöd för kunder förbättras (Paravainen et al, 2017). Bhimani och Willcocks (2014) hävdar att kunders behov formas efter hur redovisningsbranschen utvecklas. Ett tydligt exempel är redovisningen som tidigare bestod av mycket pappersarbete men som istället nu använd av andra metoder, som skanning för att kunna omvandla papper till elektroniska dokument, hävdar Ghasemi et al (2011). Dessutom används system som molnbaserade enheter för att kunna hämta ut information var än du befinner dig. Detta händer i alla typer av företag, och processen fortskrider i en snabbare takt, anser Ghasemi et al (2011). Att skapa, lagra och uppdatera pappersdokument kräver mer tid och är kostsamt medan elektronisk data som lagras i molnet eliminerar dessa kostnader och sparar tid (ibid). Därför är det viktigt att hänga med i utvecklingstakten eftersom det avsevärt kan förbättra informationshanteringen och förenkla dagliga processer på arbetsplatsen, menar Muro, Liu, Whiton och Kulkarni (2017). Korhonen et al (2020) hävdar att redovisningskonsulten måste finnas till hands, eftersom digitaliseringen kan bidra med felaktig information. Trots det utvecklas redovisningsbranschen och i större utsträckning används digitala system eftersom det har medfört en minskning av tiden som läggs på att förbereda och presentera den ekonomiska ställningen, anser Ghasemi et al (2011).

2.3.1 Digitala verktyg

Tillämpningen av digitalisering har varit bidragande faktorer för redovisningsbranschen (Ghasemi et al, 2011). *Molnbaserade tjänster* som handlar exempelvis om att lagra filer i ett digitalt nätverk. Genom "molnet" kan dessa tjänster och information tas del av en annan och exempelvis ta över jobbet i brist på tillgänglighet (Chou, 2015). Däremot ställs högre krav på systemets säkerhet, så att risken att en utomstående inte ska lyckas ta del av informationen (Mihai, 2015). *Automatisering*, används för arbetsuppgifter som är repetitiva, som sällan förändras, därför är många redovisningsuppgifter automatiserade i de flesta företag. Dessa uppgifter är fakturering, lön och bokföring och är automatiserade eftersom de består av rutinmässiga, upprepade, stabila och strukturerade handlingar (Arntz, Gregory, och Zierahn,

2017). *Big data*, är ett verktyg som kan definieras av tre centrala begrepp: volym, hastighet och variation. Dessa datamängder är ett verktyg som kan analysera i syfte för exempelvis avgörande beslut i redovisningen (Digitaliseringskommissionen, 2016). Big data innehåller också ett antal utmaningar, exempelvis har många redovisningskonsulter liten erfarenhet av okända datakällor och kan ha svårt att uppskatta deras lämplighet, tillförlitlighet och relevans (Tiberius och Hirth, 2019). *Artificial intelligence* (AI), innebär och utför avancerade uppgifter inom redovisningsområdet som kan hantera flera delar i redovisningen utan mänskligt ingripande. Användningen av artificiell intelligens ger många fördelar. AI raderar fel som är orsakade av mänskliga faktorer och den missar aldrig deadlines. Detta innebär också att företag bearbetar stora mängder data för att generera kostnadseffektiva lösningar (Ernst & Young, 2020).

2.4 Effektivitet med digitaliseringen för redovisningskonsultens yrke

Enligt Brunsson (2013) betyder effektivitet att göra rätt saker. Han hävdar att effektivitet som ett analytiskt begrepp är oproblematiskt men problemen uppstår när begreppet operationaliseras. Av den anledningen behöver effektivitet en bestämning när saker och ting är effektiva för någon. Därtill krävs en bedömning i en given situation om vad som är effektivt. Paravianen et al (2017) påstår att digitalisering har bidragit med både positiva och negativa effekter. De positiva effekterna är att företagen exempelvis blir mer kostnadseffektiva och kan lagra data snabbare. Paravianen et al (2017) menar att genom dessa effekter kan företag öka effektiviteten och noggrannheten i arbetet samt ersätta manuella steg och processer med hjälp av digitaliseringen. Paravianen et al (2017) indikerar att det även finns negativa effekter med digitaliseringen, exempelvis förändringar i arbetssättet och vanor. I sin tur kan dessa effekter innebära att processer i verksamheten behöver förändras, där författarna menar att det kan röra sig om otillräcklig teknisk kunskap.

Warren, Moffitt och Byrnes (2015) anser att effektiviteten kan också öka med användning av elektroniska maskiner. För verksamheter som är villiga att ta till sig digitala metoder måste dessa metoder ge fördelar som även Paravianen et al (2017) nämnde, det vill säga kostnadseffektivitet samt att dessa metoder måste vara tillförlitliga och förutsägbara vid genomförandet. Bhimani och Willcocks (2014) anser att redovisningen påverkas av digital teknik och att det skapar smidighet och effektivare processer i sin verksamhet. Den ökade

effektiviteten har lett till kostnadsminskning och det har skapat värde i redovisningen. Damastiotis et al (2015) hävdar att många företag i branschen använder sig av informationstekniken dagligen för att kunna uppnå effektivitet i sina dagliga arbetsuppgifter. Däremot hävdar Ghasemi et al (2011) att det blir effektivare för redovisningskonsulten så länge det inte saknas kunskap för att hantera digital teknik, eftersom redovisningssystemens framsteg har varit en avgörande komponent som har ändrat redovisningskonsultens struktur då de tidigare traditionella arbetsuppgifterna har utvecklats.

2.5 Möjligheter med digitaliseringen för redovisningskonsultens yrke

Enligt Dimitriu et al (2015) är det genom redovisningssystemet molnbaserade tjänster en möjlighet att kunna jobba på en valfri plats och ha tillgång till jobbet från vilken dataenhet som helst, eftersom det minskar beroendet av att arbeta från sin arbetsplats.

Dimitriu et al (2015) hävdar att flera människor börjar inse att säkerheten i de molnbaserade tjänsterna är väldigt hög. Studien påstår även att säkerheten i molnet kan ses som mer pålitligt än den befintliga säkerheten som finns i kontor servrar. Även Ghasemi et al (2011) påstår, genom att ha lösenord kan data på de datoriserat redovisningssystem hållas konfidentiellt, eftersom det går att säkerställa vilka som får ha åtkomst till informationen. Ghasemi et al (2011) hävdar att tack vare redovisningssystem som är anpassade för de olika redovisningsuppgifterna undviks manuella uppgifter som exempelvis, pappersreskontra, manuella kalkylblad och handskrivna ekonomiska rapporter. Dessa uppgifter tar vanligtvis flera timmar eller dagar men som nu istället har resulterat med snabbare bearbetning. It systemen hjälper även att kunna ta fram material och ha tillgång till material mycket snabbare än vad de gjorde tidigare (Ghasemi et al, 2011). I sin tur leder det till att redovisningskonsulten kan skifta fokus till kunder, menar Dimitriu och Matei (2015), eftersom rådgivning för kunden är en allt mer central del av redovisningsyrket. Till följd av detta skapas ett starkare band med kunden som sedan resulterar med ett etablerat kundvärde, detta eftersom kundfokus sätts i centrum mer än vad den gjorde förr (Dimitriu och Matei, 2015; Richins, Stapleton, Stratopoulos, och Wong, 2017).

Gulin, Hladika och Valenta (2019) anser att trots digitaliseringens möjligheter inte ersätter redovisningskonsulten, utan att det däremot ska underlätta för yrket. Detta genom att kunna använda digitala lösningar och automatisering för repetitiva och rutinmässiga uppgifter. Dessa digitala lösningar förändrar arbetet genom att den minskar manuell datainmatning, förbättrar datahastigheten, kvaliteten och precisionen, menar Gulin et al (2019). Med hjälp av dessa lösningar anser även Gulin et al (2019) precis som Dimitriu et al (2015) att redovisningskonsultens roll förändras och att rådgivning till kunder är allt mer i fokus. En aspekt som studien nämner är att den mänsklig intelligensen kommer alltid att överträffa maskininlärning, eftersom de uppgifter som kräver kritiskt tänkande och kreativitet kan inte automatiseringen ersätta (Gulin et al, 2019). Även Tiberius och Hirth (2019) hävdar att digitaliseringen inte innebär att den mänskliga interaktionen blir mindre viktig, eftersom redovisningskonsultens bedömningar är avsevärda och pålitliga för de manuella rutiner som utförs av IT-systemen, indikerar Gulin et al (2019). Tekniska framsteg och automatisering innebär inte massiva jobb förluster för själva professionen, påstår Tiberius och Hirth (2019). De tekniska framstegen etablerar företagsrapportering i realtid som i följd av leder till att verksamheten kan ta fram mer exakt företagsrapportering. Tiberius och Hirth (2019) konstaterar att för redovisningsyrket är grundläggande kunskaper om företagsekonomi och redovisning viktiga, så länge de kompletteras med IT-kunskaper.

2.6 Utmaningar med digitaliseringen för redovisningskonsultens yrke

Digitaliseringens inverkan har medfört utmaningar som den nya IT-utvecklingen ställer på dagens redovisning och redovisningskonsulter (Ghasemi et al, 2011; Damasiotis et al, 2015; Korhonen et al, 2020). Korhonen et al (2020) anser att en utmaning för redovisningskonsulten är att inkludera och vara en beslutstödande funktion för IT-systemen, som bearbetar, analyserar och verifierar, eftersom digitaliseringen kan resultera i felaktig information som genereras av IT-systemen. Detta leder till att val fattas både i en snabbare takt och inkorrekt, därför behövs människans inlärning agera som en beslutstödande funktion för att kunna fatta korrekta beslut, menar Korhonen et al (2020). Den mänskliga inlärningen kan därför inte ersättas av digitaliseringen, med tanke på att det tydligt går att iaktta att det finns en skillnad i den mänskliga intelligensen och den maskinella (Gulin et al, 2019; Korhonen et

al, 2020; Tiberius och Hirt, 2019). Istället är det nödvändigt att göra en tydlig fördelning mellan de uppgifter som sköts av den mänskliga faktorn och de uppgifter it systemen kan sköta sig själva, hävdar Korhonen et al, (2020) för att det inte ske misstolkningar. Korhonen et al (2020) anser även att det är viktigt att inse den nytta som it systemen har för verksamheter. Utmaningen med att inte kunna se nyttan leder till att it verktygen förkastas ifall de saknas förståelse för hur de ska tillämpas i det dagliga arbetet (Korhonen et al, 2020). Det är nödvändigt att redovisningskonsulten uppdaterar sina kunskaper och färdigheter inom digitalisering, eftersom verksamheter ska kunna utvecklas och lära sig om de nya tekniska utvecklingarna i redovisningsbranschen. Det är däremot förväntat att människans intelligens kan behärska en hög nivå av it kompetens (Damasiotis et al, 2015; Ghasemi et al, 2011).

2.6 Konklusion

Digitaliseringen har bidragit med både positiva och negativa effekter för företag (Paravainen et al, 2017) men även för olika redovisningssystem (Ghasemi et al, 2011). För att digitaliseringen ska kunna ge en positiv effekt är det viktigt att kunna tillämpa den digitala tekniken. Digitaliseringen är under ständig utveckling eftersom den bidrar med fördelar som att exempelvis, eliminera kostnader och sparar tid för företag (Paravainen et al, 2017; Ghasemi et al, 2011; Damasiotis et al, 2015). Till följd av tidseffektiviteten kan fokuset skifta till annat inom verksamheten, som exempelvis att redovisningskonsulten kan agera rådgivare för kunder (Dimitriu och Matei, 2015).

En viktig indikation av Gulin et al (2019) och Tiberius och Hirth (2019) är att digitaliseringen inte kommer utgöra att redovisningsyrket blir mindre viktigt. Dock att den mänskliga intelligensen kompletteras med IT-kunskaper för att kunna utföra rätt bedömningar, även redogöra för vilka uppgifter som ska hanteras av it systemen för att kunna fatta pålitliga beslut (Korhonen et al, 2020). Slutligen är det nödvändigt för människans intellekt att ha kunskaper och färdigheter inom digitalisering för att kunna tillämpa den i sitt arbete, enligt Damasiotis et al (2015).

2.7 Konceptuell modell

Ett eget utformat konceptuellt ramverk har skapats baserat på de studier som har lyft upp faktorer som är relevanta för studien. Dessa faktorer lyfts upp i studiens huvudteman effektivitet, möjligheter och utmaningar. Dem tre områden i studien ska behandlas utifrån redovisningskonsultens perspektiv om hur arbetsprocessen förändras och påverkas. Syftet med studierna är att det teoretiska ramverket ska kompletteras av den tidigare litteraturen, med användningen av digital teknik samt effekterna som den bidrar med. Paravainen et al (2017) nämner effektiva aspekter, exempelvis ökad noggrannhet samt ersätta manuella processer. Det anses vara relevant för denna studie, eftersom den även ämnar sig undersöka redovisningskonsultens syn på hur digitaliseringen effektiviserat arbetet. Utöver det nämner Ghasemi et al (2011) vilka arbetsuppgifter som har ersatts och omvandlats av redovisningssystemet och vilka möjligheter detta har givit. Dimitriu och Matei (2015) menar att det sparas tid och därför kan redovisningskonsulten fokusera på kunden istället. Trots det behövs redovisningskonsulten kunna vid utmanande tillfällen, analysera och verifiera it systemets felaktigheter, anser Korhonen et al (2020).

Genom att ha dessa områden som ståndpunkter kommer det vara lättare att identifiera respondenternas perspektiv. Tabell 1 lyfter upp huvudpoänger från den tidigare litteratur som har diskuterats och kopplats till det teoretiska ramverket.

	<i>Digitalisering och redovisningskonsulten</i>
<i>Effektivitet</i>	Effektivitet kan öka noggrannheten i arbetet samt ersätta manuella steg och processer (Paravainen et al, 2017).
<i>Möjligheter</i>	Snabbare bearbetning (Ghasemi et al, 2011) vilket leder <i>möjligheten</i> att redovisningskonsulten kan skifta fokus till kunder (Dimitriu och Matei, 2015).
<i>Utmaningar</i>	En <i>utmaning</i> för redovisningskonsulten är att vara en beslutstödande funktion för it systemen som analyserar, eftersom digitaliseringen kan resultera i felaktig information som genereras av it systemen (Korhonen et al, 2020).

Tabell 1: Egenkonstruerad analysmodell (översikt av tidigare litteratur)

3. Metod

3.1 Forskningsansats

Denna studie är baserad på ontologisk konstruktivism. Genom att bestämma en konstruktivistisk ontologi, bestäms hur vi också bedömer individer som är verksamma i verklighetens utformande i samverkan med den sociala verkligheten. Ontologi är en socialkonstruktivism av kvalitativ forskning där faktumet är enskild och berörd av subjektiva åsikter och värderingar (Bryman och Bell, 2017). Å andra sidan, enligt Bryman och Bell (2017) genereras synen på digitalisering genom den interpersonella interaktionen mellan redovisningskonsulter och är därför i ständig förändring. Vårt resultat baseras bland annat på erfarenheter, tankar och upplevelser av studiens redovisningskonsulter. Genom att intervjua respondenterna har vi haft större möjlighet att förstå, tolka och analysera med stöd av det tillämplande analytiska ramverket.

3.2 Forskningsdesign

I studien används en kvalitativ forskningsmetod eftersom studien syftar till redovisningskonsultens perspektiv om hur digitalisering förändrar redovisningskonsultens arbetsprocess i termer av effektivitet, möjligheter och utmaningar. Hade studien istället utgått från en kvantitativ metod så hade svaren blivit mer ytliga och inte lika djupgående som med en kvalitativ metod (Bryman och Bell, 2017). Kvalitativ metod innebär att data samlas in verbalt och djupgående fokus på respondenterna som intervjuas (Bryman och Bell, 2017). Holme och Solvang (1997) anser att genom kvalitativ forskningsmetod är informationsinsamlingen opulent, eftersom den fördjupar sig på respondenten och dess synpunkter. Kvalitativa forskningar kan utgå från teorier som prövas i verkligheten, därför är angreppssättet deduktivt och innebär att studien undersöker en verklighet utifrån tidigare teorier (Bryman och Bell, 2017). Studien prövar teorier om digitalisering, effektivitet, möjligheter och utmaningar för en redovisningskonsult och dess arbetsprocess.

3.2.1 Urval

Studien grundar sig i ett icke-sannolikhetsurval i kombination med målstyrt urval. Bryman och Bell (2017) beskriver att genom ett icke-sannolikhetsurval väljs inte respondenterna helt slumpmässigt, utan de utvalda är specifikt och strategiskt del av populationen. Därefter använder studien sig av ett målstyrt urval som Bryman och Bell (2017) beskriver som ett strategiskt urval. Principen för målstyrt urval är enligt Bryman och Bell (2017) ett värdefullt tillvägagångssätt vid kvalitativ forskning eftersom det ger studien möjligheten att välja ut relevanta respondenter som uppfyller studiens syfte och besvarar forskningsfrågan. Studien använde sig även av ett så kallat snöbollsurval där respondenten kunde rekommendera en person som skulle vara lämplig för intervjun (Bryman och Bell, 2017). Det kontaktades flera redovisningskonsulter (80 st) via mejl som först hittades på sökmotorn Google och FAR:s egen sökmotor. Telefon och sociala medier användes delvis, dock gav det inget större framgång då respondenter som kontaktades via mail var de enda som ville delta. De som kontaktades skulle uppfylla kriterierna nedan:

- Respondenten ska ha jobbat eller jobbar som redovisningskonsult med minst fyra års erfarenhet, då denna avgränsning bidrar till att intervjuobjekten har tillräckligt med kunskap för att kunna besvara studiens frågeställning och uppfylla studiens syfte.
- Respondenterna ska ha olika arbetsplatser, då detta leder till att studiens data inte blir begränsad, då den har tagit in perspektiv från olika redovisningskonsulter från olika arbetsplatser.

Studien utgår ifrån redovisningskonsulter och för att kunna generera en rättvis bild av verkligheten har respondenterna valts ut utifrån redovisningskonsulter som uppfyller de två kraven ovan. Med undantag på respondent G som har jobbat i två år. Svårigheten med att få tag på redovisningskonsulter som vill bli intervjuade och brist på tiden gjorde att vi inte kunde hitta en annan respondent som fyllde kravet att ha jobbat i minst fyra år. Trots respondentens mindre år av erfarenhet anser vi att respondent G bidrog med utförliga och konkreta svar för studien. Respondent G arbetade tidigare som redovisningsansvarig i 12 år, där respondenten använde sig utav digitala verktyg dagligen i sitt arbete. Med tanke på att studien syftar på att undersöka just redovisningskonsultens arbetsprocess, valdes inte andra

yrkesroller som kan ha liknande arbetsuppgifter som en redovisningskonsult. Respondenterna valdes från olika företag för att ge en heltäckande bild av hur en redovisningskonsult jobbar, på så sätt begränsas inte vår data endast till en eller några företag, vilket leder till en mer djup analys. Vissa av våra respondenter arbetar med digitaliseringen dagligen i en hög grad, medans andra arbetar med digitaliseringen mindre. Detta är en fördel, eftersom det gav studien inblick på de möjligheter och utmaningar som kan uppstå med att redovisningskonsulter inkluderar digitalisering i alla delar av rollen. Även inblick i att inkludera digitaliseringen mindre.

<i>Respondent</i>	<i>Position</i>	<i>Ålder</i>	<i>Erfarenhet</i>	<i>Datum intervju</i>
(RA)	Redovisningskonsult	43 år	5 år	2021-12-09
(RB)	Redovisningskonsult	26 år	4–5 år	2021-12-07
(RC)	Redovisningskonsult	39 år	7 år	2021-11-23
(RD)	Redovisningskonsult	49 år	15 år	2021-12-14
(RE)	Redovisningskonsult	46 år	19 år	2021-12-22
(RF)	Redovisningskonsult	26 år	5 år	2021-12-23
(RG)	Redovisningskonsult	34 år	2 år	2021-12-10
(RH)	Redovisningskonsult	45 år	21 år	2022-01-05

Tabell 2: Studiens respondenter

3.2.2 Insamlingsmetod

Studiens datainsamling har skett genom semistrukturerade intervjuer eftersom respondenternas egna erfarenheter och åsikter är relevanta för att uppnå studiens syfte och besvara frågeställningen. Tolkningen av semistrukturerade intervjuer enligt Kvale (2007) är när forskarna själva listar specifika frågor utifrån det ämnet som undersöks. Vi använder oss av en intervjuguide (se bilaga 1) där respondenterna ska kunna utforma sina svar fritt (Bryman och Bell, 2017). Yin och Retzlaff (2013) påstår att semistrukturerade intervjuer hjälper respondenterna att inte bli begränsade och kan på så sätt förse svar som är relevanta för studien, vilket kan bidra med öppen data. Ahrne och Svensson (2015) hävdar att specifika

frågor är en risk för en mindre öppen diskussion, vilket leder till en begränsande analys. Bryman och Bell (2017) och Alvesson och Sköldberg (2007) menar också att intervjufrågor kan sträcka sig från fria och öppna diskussioner till välstrukturerade diskussioner. Därför är frågorna formulerade för att kunna vidare fördjupas med ytterligare följdfrågor. Syftet med semistrukturerade intervjuer är att kunna fånga redovisningskonsultens perspektiv på hur digitaliseringen förändrar redovisningskonsultens arbetsprocess och därför föll denna metod som grund för studien.

3.3 Empiriska frågor och teman

Studiens forskningsfråga “*Hur förändrar digitalisering redovisningskonsultens arbetsprocess i termer av effektivitet, möjligheter och utmaningar?*” är formulerad utifrån redovisningskonsultens perspektiv. I och med att vi valde att genomföra semistrukturerade intervjuer var det viktigt att vi fick svar på våra huvudfrågor, samtidigt som vi lämna utrymme för respondenterna att svara fritt. Ifall respondentens svar inte var tillräckligt givna ställdes följdfrågor för att generera empirisk data för vår studie. Bryman och Bell (2017) anser att det är viktigt att skapa förtroende för respondenterna genom att bland annat ställa demografiskt utformade frågor. Därför inleddes intervjuerna med bakgrundsfrågor om respondentens yrkesroll som redovisningskonsult för att få en tydligare bild, samtidigt som Bryman och Bell (2017) hävdar att respondenten känner sig bekväm under intervjuens gång. Våra frågor är kategoriserade efter frågeställningens termer, effektivitet, möjligheter och utmaningar. För att kunna besvara forskningsfrågan baseras intervjuguiden på det analytiska ramverket, för att underlätta identifieringen av de olika teman samt koda materialet.

<i>Tema</i>	<i>Exempel på Intervjufrågor</i>
<i>Effektivitet</i>	Vad innebär det för dig att arbeta <i>effektivt</i> med hjälp av digitaliseringen som redovisningskonsult?
<i>Möjligheter</i>	Vilka <i>möjligheter</i> bidrar digitaliseringen med till dina arbetsuppgifter?
<i>Utmaningar</i>	Vilka <i>utmaningar</i> finner du med digitaliseringen i samband med dina arbetsuppgifter?

Tabell 3: Operationalisering av analysverktyg.

3.4 Kodning av material

Semistrukturerade intervjuer består av rikligt med underlag och är därför viktigt att dela upp data utifrån studiens teman (Bryman och Bell, 2017). Bryman och Bell (2017) anser att kodning och teman av data är viktigt för att kunna komma fram till studiens slutsats. Författarna menar att datainsamling inte riktigt är meningsfull förrän teman har identifierats och implikationer presenteras. Därför skedde en transkribering av materialet efter intervjuerna som därefter materialet analyserades genom kodning. Studiens tematisering, effektivitet, möjligheter och utmaningar konstruerade efter analysverktyget, vilket innebär att kodorden stämmer överens med ramverket (Braun och Clarke, 2006). Nedan är de teman och kodord som identifierats under bearbetningen som ligger till grund för studiens analys och för att kunna besvara frågeställningen:

<i>Tema</i>	<i>Kodord</i>	<i>Exempelcitat</i>
<i>Effektivitet</i>	Hantera, tidseffektiv, arbete, digitalisering, arbetsprocess, effektiv	<i>Vi har även märkt att revisionen har blivit mycket mer smidig och tidseffektiv då vi enkelt kan dela med oss av vårt arbete till revisorerna. Innan fick de ta del av stora pärmar vilket inte var lika effektivt och populärt. (RB)</i>
<i>Möjligheter</i>	Bidrar, möjlighet, arbeta, tid, tillgång, rådgivning, analys, valfri, arbetsplats	<i>Ja möjligheten att jobba på valfri plats men även när man vill och framför allt att man har tillgång till material hela tiden. Man kan sitta på två olika sätt. Har man ett uppdrag så kan den ena konsulten sitta på kontoret och den andra hemma och jobba tillsammans. (RG)</i>
<i>Utmaningar</i>	Utmaning, Fungerar, Internet, Anpassa, förändringar, fördelning	<i>Självklart, jag tror att man hela tiden behöver anpassa sitt arbetssätt till den nya digitaliseringen. Exempelvis har revisorer börjat skriva under Årsredovisningar via Bank-ID i samband med pandemin. Så man behöver hela tiden anpassa sig till digitaliseringen och vara redo för förändringar. (RF)</i>

Tabell 4: Kodningstabell med exempel på kodord och citat från respondenterna.

3.5 Etisk reflektion

Studien har tagit hänsyn till olika etiska aspekter som kan definieras som *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* samt *nyttjandekravet* (Bryman och Bell, 2017).

Informationskravet innebär att forskarna ska vara tydliga och informera respondenterna om studiens syfte och vilka moment som ska undersökas. De berörda parterna fick ta del av all denna information och även intervjufrågorna kunde skickas i förhand om så önskades.

Samtyckeskravet anser att det är frivillig för respondenterna som deltagit i studien att få avbryta intervjun om så önskas, eftersom ingen valde att avbryta intervjun uppfylldes samtyckeskravet. *Konfidentialitetskravet* innebär att respondenternas uppgifter inte nämns i studien eftersom då det är en offentlig handling vill inte påverka respondenterna negativt.

Nyttjandekravet innebär att insamlade uppgifter endast använd för studien och inte andra ändamål, vilken denna undersökning inte avser att göra. (Bryman och Bell, 2017)

3.6 Kvalitetskriterier/kvalitetsmått

Bryman och bell (2017) anser att det finns kategorier som ska ses över för att säkerställa studiens kvalitet. Dessa är tillförlitlighet, replikerbarhet, samt validitet. (Bryman och Bell 2017; Klopper 2008) nämner även konfirmering som de anser är viktigt att tillämpa för en studie.

Det första begreppet *tillförlitligheten* innebär att resultatet från denna studie kommer bli detsamma om studien repeteras av andra forskare och att studien av olika skäl inte ska ha påverkats av olika störningar. Förtroende till pålitligheten måste finnas. Därför har vi i studien haft kravet i åtanke, då vi har upprepade gånger bett våra respondenter att ge konkreta exempel på det som de säger, vi har ställt följdfrågor samt upprepat vad respondenterna har sagt till dom för att minimera risken för feltolkning av datan.

Andra begreppet *replikerbarheten* innebär att det ska vara möjligt att upprepa studien. Exempelvis kan det vara en undersökning av de resultat som andra forskare har uppnått. Av den anledningen blir det avsevärd att metoden är djupgående och skrivs i detalj.

Tredje är *validitet* som syftar på att slutsater ska innehålla logik och vara sammanhängande. Bryman och Bell (2017) menar också att begreppet syftar också på om studien verkligen har undersökt det den var menad att undersöka. Vi har tagit hänsyn till validitet genom låta både tidigare forskning och vår teoretiska ramverk forma intervjuguiden. Detta gjordes för att säkerställa att svaren resulterar i det studien avser att undersöka.

Slutligen kommer *Konfirmering* handlar om att vara objektiv under forskningsprocessen och som forskare i studien inte bidra med egna synsätt och åsikter i studien. Under forskningsprocessen har våra personliga åsikter ignorerats och med hjälp av kontinuerlig granskning uppnådde vi opartiskhet och trovärdighet (Bryman och Bell, 2017; Kloppe, 2008). I och med att studiens författare studerar sitt första utbildningsprogram och inte har tillämpat digitalisering inom redovisningsbranschen saknar de omfattande kunskaper, och därför ha fått fram objektiva resultat.

3.7 Svagheter och begränsningar

Bryman och Bell (2017) nämner negativa aspekter gällande kvalitativa forskningsmetoden. Dessa aspekter är exempelvis att genom kvalitativa metoder kan studien bli för subjektiv, det vill säga att forskarnas uppfattningar varierar om vad som är betydelsefullt och viktigt för studien. Qu och Dumay (2011) nämner att vid semistrukturerade intervjuer finns det risk att följdfrågorna som ställs inte hör till det temat som är uppbyggd efter. Därför kan intervjun ge svar som inte bidrar till studiens forskningsfråga, menar Qu och Dumay (2011).

Ytterligare något som kan ses som en svaghet är att en av våra respondenter inte nådde upp till kravet att ha jobbat som en redovisningskonsult i minst fyra år, då respondenten har jobbat i två år. Svagheten med det är att respondenten inte kan ge lika detaljrika svar som resten av våra respondenter. Två år kan ses som för lite tid för att ordentligt kunna bekanta sig med och ha gedigen erfarenhet som redovisningskonsult, samt den typ av digitalisering som används i yrkesrollen. Detta kan ha påverkat vår data och analys, eftersom det kan leda till att datan vi har fått ifrån denna respondent inte är lika detaljerad, vilket kan ha gjort vår analys

mindre djupgående. En viktig aspekt att poängtera här är att även om respondenten hade mindre erfarenhet av att vara en redovisningskonsult, anser vi att respondenten kom med välformulerade och detaljerade svar som innehöll konkreta exempel från det dagliga arbetet. Dessa konkreta svar var av hjälp, eftersom det tydliggjorde för oss hur jobbet för en redovisningskonsult ser ut på daglig basis.

På grund av omständigheterna kring Covid-19 har vi varit tvungna att utföra intervjuerna på distans och inte ansikte mot ansikte, vilket är något som starkt rekommenderas av Bryman och Bell (2017). Intervjuer som sker på plats hade gett oss möjligheten att analysera respondenternas kroppsspråk. Fysiska intervjuer ger intervjuaren tillfället att kunna se och analysera mänskliga uttryck Bryman och Bell (2017), som även dessa kan vara användbara vid insamling av data. Därtill stötte vi på var de tekniska problem som uppstod när vi intervjuade via videosamtal. Dessa problem var att ljudet helt plötsligt försvann när respondenten var i mitten av en mening eller att rösten började hacka. Detta kan leda till att viktig information för studien försvinner och att vi inte kan inkludera den i vår data.

4 Empiri, Analys & Resultat

4.1 Digitalisering och redovisningskonsulten

Pappersarbete

Samtliga respondenter anser att det är mindre pappersarbete i nuläget som istället sköts direkt via affärssystemen. Ghasemi et al (2011) understryker att redovisningen bestod tidigare av mycket pappersarbete men som istället nu har övergått till elektroniska dokument. Författarna

hävda även att processen sker i allt snabbare takt eftersom det sparas tid vid användning av elektronisk data. Flera av respondenterna upplever att de kan spara tid genom att pappersarbetet minskar. De tycker arbetssättet har utvecklats eftersom det sparades i stora pärmar tidigare. Respondent B påpekar att processen är mycket smidigare idag än var det va tidigare.

Tidigare (4 år sedan) fick vi in mycket fakturor på papper, då arbetade vi mycket med manuell handpåläggning och vilket tog väldigt mycket mer tid. Om man attesterar ett dokument skedde det genom att signera på papper för hand. Nu så har vi övergått till att få in fakturor och andra redovisningsdokumentation direkt in i vårt affärssystem. Det innebär att allt arbete görs digitalt, även attest av fakturor sker digitalt och är mycket smidigare. (RB)

[...] där allt sånt sparas digitalt. Innan var det ju inte så, exakt allt bevarades i stora pärmar med massa papper i. (RE)

Respondent C hävdar att digitaliseringen har en lång väg eftersom väldigt många jobbar fortfarande på papper. För respondenten själv är det viktigt att allt digitaliseras eftersom det annars blir en belastning med arbetsuppgifter som hamnar på redovisningskonsulterna. Vidare uttrycker respondent C att det inte finns något värre än att sprätta upp kuvert eftersom pappersarbetet inte har något värde i sig då det inte skapas något värde i den typen av arbete. Kunden kommer inte heller vilja betala en redovisningskonsult som ska öppna kuvert, därför blir företagen beroende av att redovisningen sker i realtid som möjligt. Dessutom tycker respondent C att digitaliseringen sker snabbare och de bolag som har förstått att de måste använda sin redovisning för att styra verksamheten, det är de bolag som kommer att lyckas.

Där är digitaliseringen, asså det måste bara hända. Alla måste liksom bara gå över till digitaliseringen och gå bort från till exempel pappersfakturor det känns helt onödigt. Det tjänar inget syfte över huvud taget, speciellt när det är så enkelt att mail pdf-fakturor. (RC)

Ghasemi et al (2011) anser att det har blivit en allt vanligare metod att omvandla papper till elektroniska dokument genom scanning. Vilket respondent C nämner att det finns skillnader på redovisningsbyråer och att deras byrå har ett eget redovisningssystem som de har byggt upp själva med hjälp av verksamhetens egna utvecklare. De jobbar väldigt mycket med processer för att redovisningen ska bli som tidigare nämnt så nära realtid som möjligt. Exempelvis har de en egen skanningscentral för alla fakturor som kommer in till

verksamheten, där de tas emot för att sedan skannas in. Vidare konstaterar respondent C att de redovisningsbyråer som jobbar digitalt vanligtvis köper in denna typ av tjänst.

Även om man jobbar digitalt, så kan det vara så att man får sin kunds faktura att du får den på papper eller att du lyckas få deras post direkt till sig, men du måste fortfarande öppna upp fakturan och om du jobbar digitalt scanna in det och använda dig utav en annan tjänst, medan vi äger denna process själva. Det finns många redovisningsbyråer som köper in denna tjänst [...]. (RC)

Kunder

Ökade användning av digitalisering avser att förändringar som uppstår är exempelvis att kunna stödja kundens behov (Paravainen et al, 2017). Bhimani och Willcocks (2014) hävdar att kundens behov formas efter hur redovisningsbranschen utvecklas. Vilket vissa respondenter kunde konstatera att digitaliseringen i arbetsprocessen även har anpassats efter sina kunder. Exempelvis möten som måste tas digitalt i samband med pandemin eller att kunden skickar in fakturan i pappersformat och inte digitalt. Respondent F anser att det är viktigt att anpassa sig efter kunderna eftersom det finns äldre kunder som inte ens har bank-ID. Därför körs vissa manuellt fortfarande och hen tror att det kommer även göra det ett tag till. Däremot hävdar både respondent E och G att arbetet blir mycket enklare för redovisningskonsulten själv när kunden är digital eftersom det annars kan ta längre tid. Respondent G nämner även att de ibland får hjälpa kunden inom digitaliseringen eftersom många inte är digitala.

Många kunder är idag en blandning mellan digitala och inte och där kan det ibland ta längre tid. (RE)

Det är fortfarande många kunder som inte är digitala och som vi behöver hjälpa på resan. [...] Får vi underlag digitalt, vilket är gör att vi blir mer, ja vi behöver inte jobba med papper helt enkelt, om vi ändå har kunder som är helt digitala. (RG)

Å andra sidan påstår respondent F att det ser olika ut för hur redovisningsbranschen har digitaliserats. Mycket ligger på byråerna själva och att det är deras ansvar att hänga med i digitaliseringstakten. Vidare uttrycker sig respondent F att ett resultat av att de byråer som inte är tillräckligt digitaliserade så lär kunden inte heller vara det.

Vissa byråer hänger med i digitaliseringen och utför den största delen av arbetet digitalt medan andra byråer har hamnat lite efter, vilket också kan vara en effekt av att deras kunder inte är digitaliserade nog. (RF)

4.2 Effektivitet med digitaliseringen för redovisningskonsultens yrke

Effektivt arbete är snabbare arbete

Paravianen et al (2017) anser att effekterna av digitaliseringen är genom att ersätta de manuella stegen så ökas noggrannheten. Däremot förknippar vissa av respondenterna effektivitet med att arbetet sker snabbare genom digitaliseringen. Respondent G tycker att de traditionella arbetsuppgifterna som gjordes förr, utövas fortfarande idag däremot sker det på ett bättre sätt, eftersom det görs snabbare och smidigare och i slutändan får man ut samma resultat eller mer. Även respondent B tycker att det har blivit mycket mer smidigt och tidseffektivt då de enkelt kan dela med sig av arbetet till revisorerna. Innan fick de ta del av stora pärmar vilket inte var lika effektivt och populärt. Däremot anser respondent D att det inte bara handlar om att det ska gå snabbare utan det är viktigt att höja kvaliteten i redovisningen. Dessutom anser respondent D att bara för att arbetet sker snabbare betyder det inte att det är effektivare, eftersom det fortfarande kan bli fel.

Det handlar inte bara om att göra det snabbare utan också om att höja kvaliteten. För att gå det fort men det blir fel så är det inte effektivt iallafall. (RD)

Arbetet för redovisningskonsulten blir effektivare så länge det inte saknas kunskap för att hantera digital teknik, i och med att redovisningssystemens framsteg har varit en avgörande komponent då de tidigare traditionella arbetsuppgifterna har utvecklats, enligt Ghasemi et al

(2011). Å andra sidan anser respondent D att arbetsuppgifterna blir mer effektiva om man digitaliserar, eftersom den löpande redovisningen som görs av systemen är snabbare och är mer felsäkra än människan själv. Däremot tycker respondent D att det ändå kan vara bra att hålla koll på systemen för att det kan dyka upp avvikelser som systemen inte känner av. Respondent B tycker att redovisningssystemen är smarta men att mycket av beslutsfattandet ligger på hen själv som redovisningskonsult. Dock finns det mycket vägledning och hjälp i redovisningssystemen.

Redovisningssystemen vi använder är väldigt smarta och anpassade efter bolaget man arbetar med, den följer det redovisningsregelverk vi arbetar med och ger relevanta förslag och vägledning på hur redovisningen skall hanteras. Sen ligger självklart beslutsfattandet på mig som är redovisningskonsult men mycket vägledning och hjälp finns i redovisningssystemen. (RB)

Drivkraften

Paravainen et al (2017) påstår att många företag vill digitalisera sig eftersom det har bidragit med att företagen exempelvis blir mer kostnadseffektiva och kan lagra data snabbare. Damastiotis et al (2015) hävdar att många företag i branschen använder sig av informationsteknik dagligen för att kunna uppnå effektivitet i sina dagliga arbetsuppgifter. Respondenterna tyckte olika om vad som var drivkraften för ett effektivt arbete inom redovisningsbranschen. Respondent C, D och G håller med Paravainen et al (2017) och anser att effektiviteten i transaktionerna och lönsamheten är en stor drivkraft till varför branschen digitaliseras. Respondent D nämner även att till skillnad från byråer som arbetar traditionellt och de byråer som är mer digitaliserade kan de tjäna pengar genom att sälja sina affärsmodeller och på så vis bli mer effektiva. Respondent G hävdar att det är monetärt och att det till och med är svårt att tjäna pengar ifall det saknas digitalisering.

Vissa byråer som har ställt om sin affärsmodell till ett fastpris ser ju att om de också digitaliserar och automatiserar så kan de tjäna pengar för de blir mer effektiva. Andra byråer som är mer traditionella som kanske fortfarande jobbar per timma ser inte den vinsten på samma sätt. Det har en stark koppling till affärsmodellerna. (RD)

Det är svårt att tjäna pengar om du inte är digitaliserad, för med digitalisering så tänker jag att det är effektivisering att det går hand i hand. Är du inte effektivt då kommer du inte tjäna pengar. Drivkraften måste vara att få bättre marginal på det man gör. (RG)

Däremot anser respondent B att spårbarheten har varit en viktig faktor för drivkraften, och det är betydligt enklare nu när redovisningssystemen finns digitalt. Det har minskat risken för oegentligheter och de kan på ett smidigare sätt ta del av redovisningsunderlaget. Respondent E påstår att hela samhället går åt digitaliseringens håll och att redovisningsbranschen måste göra detsamma. En del av de automatiska lösningarna frigör tid och mycket av det underlättar för just redovisningskonsulterna och för kunden.

Jag skulle säga att hela samhället går åt det hållet och även redovisningsbranschen måste följa med. En del automatiska lösningar som frigör tid och mycket underlättar för både oss och för kunden. (RE)

4.3 Möjligheter med digitaliseringen för redovisningskonsultens yrke

Molnbaserade tjänster

Samtliga respondenter ansåg att molnbaserade tjänster har gett möjligheten att inte kunna vara bunden till kontoret och jobba på en valfri plats, eftersom de fick plats för fler saker i deras liv än vad dom gjorde förr. För vissa respondenter var det viktigt med bekvämligheten, eftersom man får sitta hemma och vara nära familjen och samtidigt få arbetet gjort.

Respondent A och F nämner även den pågående situationen med coronaviruset och hur de kände sig säkra att kunna vara hemma. Svar som att ha tillgång till arbetet konstant, vara på semester, vara på allmänna platser och sitta med en kollega utanför arbetsplatsen var också populära. Mer tid åt fritiden och familjen var en fördel för respondenterna, då man exempelvis befrias från restiden till jobbet. Tidigare forskning av Dimitriu et al (2015) konstaterar det respondenterna nämner ovan, då studien nämner att molnbaserade tjänster ger användare flera fördelar som att kunna ha konstant åtkomlighet till arbetet, på så sätt är

användare inte begränsade till kontor eller kontorstider. Användarna är inte heller bundna till kontorsdatorerna, vilket gör att de kan befinna sig på olika ställen, samtidigt som de kan ha åtkomst till arbetet från valfria datorer.

Ja men att jobba hemifrån. Som nu under pandemin har det varit perfekt att arbeta hemifrån med molnbaserad tjänst. (RA)

Ja men det är ju att kunna sitta hemma eller vara på semester. Det är ju att kunna sitta vart som helst. [...] Det bara underlättar min vardag. Det ju inget problem att sitta hemma idag och jobba tidigare var det ju lite bökigt, det var mycket pärmade fram och tillbaka. (RH)

Mer tid till rådgivning, analys och utveckling

Enligt Dimitriu et al (2015); Ghasemi et al (2011); Gulin et al (2019) frigör digitalisering och redovisningssystem mer tid, eftersom de utför de repetitiva och rutinmässiga arbetsuppgifterna som tar flertal timmar eller dagar, vilket leder till att det finns mer tid åt rådgivningen och analys. Flertal respondenter nämnde upprepade gånger att rådgivningen fokuseras på i en allt mer högre grad, tack vare digitaliseringen. Respondent C och E instämmer på detta, eftersom de anser att digitaliseringen utför rutinmässiga och repetitiva arbetsuppgifterna, dessutom genomförs uppgifterna snabbare. Respondent C och E hävdar att de då kan fokusera på controlling, analys och rådgivning.

Det är mycket mer controlling. Mycket mer analys, rådgivning. Istället för det här bulck arbete. Det man kallar för bulck arbete sitta och till exempel bokföra och lägga ner massa verifikat. Det låter vi systemet göra. (RC)

Respondent E och F nämner en ny aspekt som de kan lägga fokus på tack vare digitaliseringen, detta är att utveckla företaget. Respondenterna anser att digitaliseringen har hjälpt de att lägga ner mer tid på de uppgifter som hjälper företaget att växa.

Tack vare digitaliseringen får jag mer tid på andra processer som hade kunnat brista hos företaget men nu istället utveckla. (RE)

System vs människa

Gulin et al (2019) anser att digitaliseringen underlättar människors arbete, dock kan den inte ersätta människor. Människor har förmågor som att kunna tänka kritiskt och vara kreativa, vilket är avsevärda egenskaper för företagen. Även Tiberius och Hirth (2019) hävdar att professionen inte kommer försvinna, däremot ska digitalisering ses som ett komplement för professionen som underlättar arbetet. Respondent C och D uttrycker sig om skillnader som finns hos människan och systemet. Respondent D nämner att det finns styrkor hos systemen som människan saknar och menar att systemen kan jobba kontinuerligt utan att tappa fokus, medan människans koncentration är begränsad och kan därför tappa sitt fokus. Respondent D anser att det är en möjlighet för människan att utnyttja it systemen, då dessa system kan sköta det repetitiva och rutinmässiga uppgifter som individer kan sköta men inte lika snabbt och inte i lika mycket mängd som systemen. Människans förmåga att tänka kritiskt, analysera och vara kreativ är oslagbar och det dessutom inte är möjligt för systemen att konkurrera ut människan på denna aspekt, hävdar Respondent D.

Dom flesta system är inte så jättesmarta. Det finns ingen logik i dom, det finns ingen smarthet. Systemet är gjort för att en människa ska jobba i det [...]. RC

Ja, för att systemen har vissa styrkor som den mänskliga hjärnan inte har och tvärtom. Systemen jobbar utan att tappa fokus och utan att bli trötta men gör åt andra sidan vara det man säger åt dom att göra och har inte förmågan att tänka själv. Medan den mänskliga hjärnan riskerar då att tappa fokus och göra fel eller så, men å andra sidan oslagbar när det gäller att se nya samband och vara mer kreativ och så. (RD)

4.4 Utmaningar med digitaliseringen för redovisningskonsultens yrke

Kontoren är viktiga

Dimitriu et al (2015) hävdar att flera människor börjar inse att säkerheten i de molnbaserade tjänsterna är väldigt hög. Det kan även ses som mer säkert än den befintliga säkerheten som finns i kontor servrar. Även Ghasemi et al (2011) påstår att lösenord i de datoriserade redovisningssystemen gör att data kan hållas konfidentiellt, då det endast är individer som har

tillgång till lösenorden kan ta del av informationen. Respondent D och G poängterar att en valfri arbetsplats innebär oftast att inte sitta på kontoren och jobba. Vidare uttrycker sig respondenterna D och G att detta leder till att nätverket som finns på de valfria platserna inte är skyddade. Detta oroade respondenterna D och G, eftersom på arbetsplatsen var nätet skyddad, vilket gjorde att dem inte behövde bekymra sig över utomstående. En valfri plats kan ha ett nätverk som inte är skyddad, detta kan hota företaget, då hemlig information kan läcka ut, påstår respondenterna D och G. En ytterligare intressant aspekt som respondent D nämner är tystnadsplikten och hävdar att den lätt kan glömmas bort när man inte sitter på kontoret. Enligt respondent D kan hemarbete eller arbete på offentlig plats bidra med en risk att obehöriga hör konversationer som inte är menade för dem.

Tystnadsplikt har alltid varit viktigt, det kanske man inte tänker på att det blir svårare att hantera när man är hemma med familjemedlemmar. Man kanske inte är uppkopplad på ett skyddad wifi hemma. Om man jobbar varsomhelst är det viktigt att se till att ingen kan komma åt arbetet. IT säkerhet, tystnadsplikt och sekretess är viktigt. (RD)

Det är lätt att glömma bort hur viktigt det är att nätet är skyddat på stället man sitter på och arbetar, för som medarbetare är jag skyldig att hålla företagets information hemlig. (RG)

Respondent H nämner den sociala aspekten som ett kontor fyller upp, då hen anser att det trevligt att kunna träffa och konversera med kollegor dagligen. Respondenten anser att kontoret är en plats för att vara social och kan inte tänka sig jobba på ett företag där medarbetarna endast jobbar hemifrån. Respondent H anser även att befinna sig på ett kontor är lärorikt, eftersom kollegorna kan utbyta erfarenhet med varandra och konversa om eventuella konflikter som kan uppstå. Det är dessutom lärorikt för de juniora medarbetarna att kunna höra och se hur de äldre kollegorna jobbar och pratar med kunder, hävdar respondenten. Respondent B och G nämner att vissa arbetsuppgifter är mer anpassade för kontoret, då det är enklare att utföra. Respondent G anser att grupparbeten och projektuppgifter hellre genomförs på plats, eftersom det undviks problem som svag nätuppkoppling. Respondent B och G tycker det dessutom är enklare att utföra gruppuppgifter i samma rum som sina kollegor, då de kan utbyta idéer. Respondent B tycker även att kvaliteten blir bättre när det diskuteras gemensamt med kollegorna och redogöra frågetecken.

Vissa frågor är bra att ta face to face eftersom kvaliteten kan bli bättre när man sitter i diskussion ihop med andra och utför arbetet tillsammans. Det är enklare att bolla frågor och fånga upp enkla frågetecken som annars kan hamna bakom skärmen. (RB)

Jag själv tycker ju att det är trevligt att kunna gå till ett kontor, för den sociala biten så att skulle alla börja jobba hemifrån skulle jag inte trivas på en sån arbetsplats. [...] Det är väldigt mycket utbildningssyfte att kunna sitta på ett kontor och höra vad alla pratar om. Kompetensutveckling är också bra för dom yngre då de kan höra hur äldre pratar. (RH)

Lita för mycket på systemen

Korhonen et al 2020 påstår att det är nödvändigt att redovisningskonsulter i sin roll inkluderar att vara en beslutstödjande funktion för it systemen dom de använder, då dessa system kan göra misstag, eftersom information som genereras från systemen kan vara felaktig beräknad och bearbetad. Detta i sin tur leder till att företaget tar beslut som är baserade på felaktigt data. Detta instämmer respondent D och H på, eftersom de anser att en risk med att förlita sig för mycket på it systemen kan leda till att redovisningskonsulter inte säkerhetsgranskar att system genererar korrekta siffror, information och beräkningar. Respondent H påpekar att det är nödvändigt att kontinuerligt ha någon form av övervakning på systemen, eftersom systemen kan när som helst göra fel. Respondenten gav exempel på leverantörsfakturer som måste granskas även om systemet gör en tolkning på fakturorna själv.

Det finns även en risk med att lita för mycket på systemet så att man inte säkerhetskollar längre. [...] Jag man måste ju mata in, rätt siffror måste ju läggas in även fast man har en tolkning på leverantörsfakturer så kan det tolkas fel så är det. Man måste hela tiden ha någon form av övervakning och kontroll. (RH)

Respondent E poängterar att synkronisering av program behöver förbättras och göras mer enkelt för att förenkla arbetet för redovisningskonsulten. Respondent E anser att det är svårt att komma vidare i arbetet när systemen kraschar eller är sega, eftersom de är väldigt vana och litar mycket på systemen. Därför kan respondenten få en känsla av att de är vilsna och inte kan fortsätta arbeta utan sina it system till hands. Respondent F uttrycker sig att det

viktigaste är att verktygen och nätet fungerar eftersom det annars blir ineffektivt arbete i samband med digitaliseringen. Därför anser respondenten att det är viktigt att ha en IT-supporter som kan hjälpa till ifall verktygen kraschar.

Digitaliseringen är ännu i sin början vilket än så länge inte har frigjort så mycket mer tid för många av uppdragen. Vissa system synkar inte med andra, många funktioner fungerar inte fullt ut som det är tänkt. (RE)

Därför tycker jag att man verkligen behöver en IT support som kan hjälpa till om verktygen skulle krascha. Det viktigt att verktygen som affärssystem man använder är bra och välfungerande. I vissa fall finns det affärssystem som är väldigt sega och dåliga vilket inte gör arbetet effektivt. Därför är dessa faktorer viktiga. (RF)

Skilja på mänsklig och maskinell intelligens.

Gulin et al (2019); Korhonen et al (2020); Tiberius och Hirt (2019) hävdar att det finns en skillnad i den mänskliga och den maskinella intelligensen. Författarna anser att det är viktigt att skilja vilka arbetsuppgifter som it systemen är passande för och klarar av att utföra, eftersom den mänskliga intelligensen utför vissa uppgifter bättre än den maskinella. Samtliga respondenter poängterade att it system inte kan se samband på samma sätt som en redovisningskonsult kan. Det är viktigt att göra en fördelning mellan människan och maskinen eftersom systemen och en människa inte tänker likadant, enligt respondent F. Både respondent G och E hävdar även att en redovisningskonsult kan analysera och se samband som it systemen inte kan göra.

En robot och en människa tänker inte likadant och kommer nog aldrig göra det heller. En uppdelning bör man definitivt göra mellan människan och maskinens uppgifter. (RF)

It system kan inte analysera och se samband på det sätt som jag som en redovisningskonsult och det är då det som är mitt jobb att göra. (RG)

Utveckling av it kompetensen

Samtliga respondenter konstaterar hur väsentligt det är att en redovisningskonsult idag redan har en rimlig it kompetens, samt att den ständigt och dessutom i en rask takt försöker

utveckla kompetensen kontinuerligt. Med tanke på att respondenternas bransch är på väg att bli mer digitaliserad, anser de att en redovisningskonsult riskerar att förlora sitt yrke om den inte skaffar sig en hög it kompetens. Detta konstaterar även Damasiotis et al (2015); Ghasemi et al (2011), eftersom de anser att det är väsentligt för redovisningskonsult att utveckla sin it kompetens, med tanke på att redovisningsbranschen just nu utvecklas till att bli mer digitaliserad. Respondent F anser att kunskapsnivån gällande de digitala verktygen är en utmaning för äldre redovisningskonsulterna. Respondent H lyfte upp aspekten att det finns en risk att juniora redovisningskonsulter kan föredras i framtiden snarare än de äldre, då yngre har en tendens att lärar sig, förstå och vara bekväma med it system och utvecklingen av digitalisering i en raskare takt än vad de äldre kan. Respondent H nämnde hur yngre redovisningskonsulter fick emellanåt hjälpa de äldre redovisningskonsulterna genom att lära dem hur systemet funkar, då de äldre vid vissa tillfällen har problem och inte kan ta sig vidare i arbetet.

Tror de flesta redovisningskonsulter som är någorlunda moderna förstår digitaliseringen och tycker att den är bra. Men detta kan självklart vara en utmaning med äldre människor som kanske inte är i samma kunskapsnivå gällande digitala verktyg. (RF)

Jag märker ibland att dom som är yngre dom snappar upp fortare än den som är äldre så ibland får man ta hjälp av en yngre kollega om man inte fixar det. (RH)

Respondenterna hade olika uppfattningar på hur de ska vara uppdaterade om den senaste digitaliserings utvecklingen. Respondent E anser att det är det är främst företagets och byråernas ansvar att skicka ut redovisningskonsulten på utbildningar om it utvecklingen. Respondent A och F instämmer delvis på det som respondent E påstår, dock anser respondent A och F att det främst är redovisningskonsultens ansvar att på egen hand utveckla sin it kompetens. Respondent G och H anser att det är programleverantörerna som ska förmedla ny information om it utvecklingen samt om det befintliga it systemet som används på deras företag.

Vi har gjort så att på vårt kontor har vi en ansvarig för vår programvara. Hon ser till att hålla sig uppdaterad och sen så försöker hon förmedla det till oss. Så det är en mängd

information som hela tiden kommer till en. (RH)

Se nyttan i it system

Korhonen et al (2020) anser att det är viktigt att inse den nytta som it systemen tillför verksamheterna, eftersom det kan leda till att it verktygen förkastas då det saknas förståelse för hur de ska tillämpas i arbetet. Samtliga respondenter hävdar att redovisningskonsultens synsätt på it system varierar, däremot håller samtliga respondenter med om att förr eller senare kommer alla dessa redovisningskonsulter att vara tvungna att anpassa sig till digitaliseringen. Respondenterna poängterar även att dem redovisningskonsulter som inte välkomnar digitaliseringen tenderar att vara den äldre generationens redovisningskonsulter. Respondent G påpekar skillnaden på hur äldre och yngre redovisningskonsulter tar till sig och accepterar digitaliseringen. Respondenten menar att yngre ser det mer som hjälp i arbeten medan de äldre ser digitaliseringen som en förändring i arbetet, vilket kan skapa rädsla. Respondent E påpekar risken med att vägra utnyttja digitaliseringen i arbetet kan leda till de konkurreras ut på arbetsmarknaden.

Tror de flesta redovisningskonsulter som är någorlunda moderna förstår digitaliseringen och tycker att den är bra. Men detta kan självklart vara en utmaning med äldre människor som kanske inte är i samma kunskapsnivå gällande digitala verktyg. (RF)

Jag tror att det är risk att man tappar bort sig lite om man inte påbörjat det. Ja det kan vara lite utmaning speciellt i den äldre generationen, så kanske dom inte är så snabba på det än den yngre generationen som är mer vana att jobba med it och digitala. (RG)

Fortsättningsvis anser respondent G att en redovisningskonsult inte är en person som vanligtvis välkomnar förändring i arbetssättet med öppna armar, då den tenderar att vara bekväm, vilket leder till att det kan vara svårt att ändra på sitt arbetssätt, menar respondent G. Det finns redovisningskonsulter som är ett undantag och som tar till sig digitaliseringen omedelbart, dock är detta en liten del, anser respondenten och påpekar att generellt i yrket som redovisningskonsult tenderar konsulter att vara skeptiska till nya moment i arbetet. Respondent H håller med respondent G och anser att det är det är normalt för människan att ifrågasätta det som är nytt och annorlunda.

Ja asså en redovisningskonsult är ju en sån person som kanske inte står längst fram när man vill förändra saker. Man är ganska bekväm och vill göra lite så som man alltid har gjort, sen finns det alltid dom som sticker ut. (RG)

4.5 Resultat

Studien ämnar undersöka redovisningskonsultens perspektiv på hur digitaliseringen påverkar arbetsprocessen. Respondenterna anger utifrån deras perspektiv om möjligheterna samt utmaningarna och redogör om vad digitaliseringen medför för deras yrkesroll.

Analysen grundar sig på respondenternas svar från intervjuerna där de intressanta aspekterna har lyfts fram och är uppdelade i digitalisering och redovisningskonsulten, samt studiens teman, effektivitet, möjligheter och utmaningar.

Digitalisering och redovisningskonsulten	- Minskad pappersarbete leder till snabbare arbete. - Finns inget värde med pappersarbete. - Arbetsprocessen är anpassad efter kunden. - Om kunden är digitaliserad sköts även jobbet mycket effektivare, enligt respondenterna. - Byråns ansvar att vara digitaliserad eftersom om byrån inte väljer att vara det, så lär kunden själv inte vilja vara det.
Effektivitet	-Genom digitalisering görs arbetet snabbare och smidigare, i slutändan får man ut samma resultat eller mer. - Mer smidigt och tidseffektivt då de enkelt kan dela med sig av arbetet till revisorerna. - Arbetsuppgifterna blir mer effektiva om man digitaliserar, eftersom den löpande redovisningen som görs av systemen är snabbare och är mer felsäkra än människan själv. - Spårbarheten har varit en viktig faktor och det är betydligt enklare nu när redovisningssystemen finns digitalt. - Det inte bara handlar om att det ska gå snabbare utan det är viktigt att höja kvaliteten i redovisningen, eftersom det fortfarande kan bli fel. -Det är svårt att tjäna pengar ifall det saknas digitalisering. - Automatiska lösningarna frigör tid och mycket av det underlättar för just redovisningskonsulterna och för kunden.

<i>Möjligheter</i>	- Möjligheten att inte kunna vara bunden till kontoret och jobba på en valfri plats. - Mer tid åt fritiden och familjen var en fördel, då man exempelvis befrias från restiden till jobbet. - Digitaliseringen har hjälpt de att lägga ner mer tid på de uppgifter som hjälper företaget att växa. - Rådgivning, controlling och analys fokuseras på i en allt mer högre grad, tack vare digitaliseringen. - Människans förmåga att tänka kritiskt, analysera och vara att kreativ är oslagbar och det dessutom inte är möjligt för systemen att konkurrera ut människan på denna aspekt.
<i>Utmaningar</i>	- En valfri plats kan ha ett nätverk som inte är skyddad, detta kan hota organisationen, då hemlig information kan läcka ut. - Tystnadsplikten kan lätt glömmas bort när man inte sitter på kontoret. - Kvaliteten blir bättre när det diskuteras gemensamt med kollegorna och redogöra frågetecken. - Vissa arbetsuppgifter är mer anpassade för kontoret, då det är enklare att utföra. - Det är svårt att komma vidare i arbetet när systemen kraschar eller är sega, då det litas mycket på systemen. - Det är viktigt att göra en fördelning mellan människan och maskinen, eftersom systemen och en människa inte tänker likadant. - Det är främst byråernas ansvar att skicka ut redovisningskonsulten på utbildningar om it utvecklingen. - En redovisningskonsult är inte en person som vanligtvis välkomnar förändring i arbetssättet med öppna armar. - Lärorikt för de juniora medarbetarna att kunna höra och se hur de äldre kollegorna jobbar, dock har yngre en tendens att lära sig, förstå och vara bekväma med it systemen snabbare.

Tabell 5: visar en översikt på resultat samlat från empirin

5. Diskussion

Denna studie skiljer sig från tidigare forskning, eftersom studien har studerat redovisningskonsultens perspektiv. Tidigare forskning har lyft fram effekter som digitaliseringen har uppkommit inom olika företag, samt redovisningsbranschen. Dock har redovisningskonsultens perspektiv varit ett outrett ämne som har en stor betydelse att beakta, i och med att de implementerar digitalisering i arbetet dagligen. Studien har visat att redovisningskonsultens uppfattning har både likheter och skillnader från den tidigare forskningen. Följande avsnitt diskuterar resultatens bidrag och implikationer för teoretiker respektive praktiker.

5.1 Teoretiskt bidrag

I enlighet med tidigare forskning bestod redovisningen tidigare av mycket pappersarbete men som istället övergått till elektroniska dokument (Ghasemi et al, 2011). Författarna hävdar även att processen sker i allt snabbare takt eftersom det sparas tid vid användning av elektronisk data. Våra resultat indikerar på att digitaliseringen har underlättat arbetsprocessen

genom att ha minskat på pappersarbetet sköts via affärssystem. Resultatet indikerar på att pappersarbete inte har något värde för redovisningskonsulten och att den endast belastar yrkesrollen. Dessutom påvisar resultatet att digitaliseringen sker snabbare och att de bolag som tillämpar digitaliseringen i sin verksamhet, är dem bolagen som kommer att lyckas. Tidigare forskning Dimitriu et al (2015); Ghasemi et al (2011); Gulin et al (2019) konstatera att eliminera repetitiva och rutinmässiga arbetsuppgifter har frigjort tid för rådgivning och analys. Våra resultat tyder på att effekter av digitalisering har tidseffektiviserat redovisningskonsultens roll och på sätt kunnat skifta fokus till rådgivning för kunden. Vi fann ytterligare att redovisningskonsulten har utvidgat sitt fokusområde, då konsulten även har tid att fokusera på att få företaget att växa och utvecklas. Dimitriu et al (2015) och Ghasemi et al (2011) skriver att molnbaserade tjänster har hög säkerhet, samtidigt påpekar Dimitriu et al (2015) att säkerheten på molnbaserade tjänster kan ses som mer säkert än de befintliga kontorsservrar. Molnbaserade tjänster ger användare flera fördelar som att kunna ha konstant åtkomlighet till arbetet och därför inte vara begränsad till arbetsplatsen (Ibid). Resultatet visade däremot att valet av valfri arbetsplats kan variera. Att arbeta på en valfri arbetsplats har sina fördelar som att ha möjligheten att kunna ägna mer tid åt fritiden och familjen. Samtidigt tillför det konsekvenser som att tystnadsplikten kan glömmas när man inte sitter på kontoret. Dessutom kan en valfri arbetsplats leda till oskyddade nätverk där företaget hotas, eftersom hemlig information kan läcka ut.

Denna studie bidrar med en ny aspekt, då den lyfter upp vad kontoren tillför för redovisningskonsulten. Utifrån respondenternas svar, indikerar denna studie på att kontoren bidrar med flera aspekter som underlättar arbetet för redovisningskonsulten på ett sätt som en valfri plats inte gör. Den *sociala* aspekten fyller en viktig funktion hos redovisningskonsulten, eftersom ett kontor leder till ett socialt liv. Den sociala tillvaron kan i sin tur hjälpa redovisningskonsulten att se och höra hur kollegorna arbetar och på så sätt förbättra det egna arbetssättet. Ytterligare en aspekt som lyftes upp i denna studie var *utbildningssyftet* som ett kontor har, speciellt för yngre redovisningskonsulter, med tanke på att i kontoren ser de yngre hur äldre redovisningskonsulter jobbar och kan på genom det ta till sig värdefull erfarenhet. Slutligen anser våra respondenter att *samarbetet* på arbetsplatsen går mycket bättre då närheten av kollegorna kan underlätta utbytet av idéer, att missförstånd undviks och frågor som kan uppstå under arbetets gång.

Denna studie ger nya insikter och lyfter upp ämnesområdena effektivitet, möjlighet och utmaningar med digitaliseringen som har tillfört för redovisningskonsultens arbetsprocess. Studien fokuserar på endast redovisningskonsultens perspektiv och tar hänsyn till redovisningskonsultens arbetsprocess och hur digitaliseringen samspelar. Forskare kan från studien ta i lärdom hur digitaliseringen påverkar redovisningskonsulter, och även vilka delar av arbetet som digitaliseringen har påverkat mer än andra.

5.2 Praktiskt bidrag

Det praktiska bidraget blir för samhället, företagen, redovisningskonsulten och kunden, eftersom det är av intresse och relevans av dessa målgrupper att förstå hur digitaliseringen fungerar och hur den förändrar redovisningskonsultens arbetsprocess. Den tidigare forskningen hävdar att kunders behov formas efter hur redovisningsbranschen utvecklas (Bhimani och Willcocks, 2014). Resultatet kunde bekräfta och fann att kunden påverkas av redovisningskonsultens utveckling, då redovisningskonsulten inte kan integrera med it systemen om kunden själv inte är digitaliserad. Dock påvisade att för de digitaliserade kunderna, vill de inte betala för en redovisningskonsult som lägger ned för mycket tid på pappersarbete, med anledning av att det saknas värde och it systemen kan göra det bättre och snabbare. Vi fann visserligen att respondenterna hade olika uppfattningar om vems ansvar det är att hålla sig uppdaterad inom den digitala utvecklingen. Resultatet som framkom var redovisningskonsultens egna ansvar, samtidigt som andra respondenter ansåg att det var företagets eller byråns ansvar. Tidigare forskning har påpekat att det är viktigt att göra en fördelning mellan mänsklig och den maskinella intelligensen, samt att digitaliseringen inte kan ersätta redovisningskonsultens mänskliga förmågor att tänka och analysera. Våra resultat kompletterar den tidigare forskningen och påvisa att det är viktigt att göra en fördelning men indikera på att det är redovisningskonsulten som är till fördel eftersom människan kan analysera och se samband som it systemen inte kan göra. Ifall de skulle behöva hjälp i arbetet används digitaliseringen som ett hjälpverktyg i arbetet. Studien gynnar därför dessa praktiker med tanke på att de får en bredare uppfattning om hur redovisningskonsulten anpassar sig efter digitaliseringen i sitt arbetssätt. Vidare kan studien inverka på programutvecklare inom digitala redovisningsverktyg som kan få indikationer på vilka utmaningar inom redovisningskonsultens arbetsuppgifter och hur de kan utforma deras produkter och tjänster.

6. Slutsats

Digitaliseringens utveckling påverkar redovisningskonsulterna såväl som företagen i redovisningsbranschen. Tidigare forskning har i fokus på indikationer av hur digitalisering behandlas i andra företag eller inom vissa områden i redovisningsbranschen. Därför finns det en kunskapslucka baserad redovisningskonsultens perspektiv på hur digitaliseringen har förändrat arbetsprocessen i termer av, effektivitet, möjligheter och utmaningar. Av den anledningen var studiens syfte att fylla ut gapet, genom att undersöka och få en ökad förståelse av redovisningskonsulten själv.

Forskningsfrågan som skulle uppfylla syftet löd:

- *Hur förändrar digitalisering redovisningskonsultens arbetsprocess i termer av effektivitet, möjligheter och utmaningar?*

Våra resultat visar att redovisningskonsulterna är positivt ställda till den digitala utvecklingen i arbetsprocessen. Resultatet visade att redovisningskonsulterna kan finna utmaningar i arbetet, exempelvis att behöva anpassa sig efter sina kunder eller att systemet kan komma

krascha. Dessutom ansåg redovisningskonsulterna att det är säkrare att arbeta på kontoret då det kan uppstå problem som oskyddade nätverk, samt att tystnadsplikten som kan lätt glömmas på grund av valfria arbetsplatser. De ansåg även att kontoren fyller en social funktion hos redovisningskonsulten och att vissa arbetsuppgifter är mer anpassade till kontoren. Redovisningskonsulterna tyckte att genom digitaliseringen kan de spara tid och ägna sin tid åt annat inom arbetet, exempelvis rådgivning och utveckling av företaget. I och med att digitaliseringen utvecklas gör arbetsuppgifterna detsamma. I samband med att digitaliseringen skapar förutsättningar som att kunna arbeta på en valfri plats för redovisningskonsulter visar resultaten att detta ger en positiv effekt samtidigt som respondenterna inte har något emot att sitta och arbeta på kontoret. Resultaten visade även att det är viktigt för redovisningskonsulten att vilja utveckla sina digitala kunskaper för att kunna skapa ett värde och vara eftertraktad på marknaden.

6.1 Förslag till framtida forskning

Denna studie har valt att fokusera på hur digitaliseringen förändrar redovisningskonsulters arbetsprocess inom ämnesområdena effektivitet, möjligheter och utmaningar. Resultatet visar att redovisningskonsulterna är positivt ställda till effekten som digitaliseringen bidrar till arbetet trots utmaningarna, därför hade det varit intressant att undersöka på vilket sätt utmaningarna kan reduceras i redovisningskonsulternas bransch. Ytterligare en aspekt som är intressant att forska vidare om är ifall redovisningskonsulten är uppmuntrad eller behöver en uppmuntran till att vilja utveckla sina it kunskaper för att skapa ett värde i redovisningsbranschen. I och med att resultaten indikerar på att redovisningskonsultens bransch kommer bli ännu mer digital i framtiden, ställs frågan om redovisningskonsulten vill införskaffa sig en högre och mer avancerad it kompetens.

7. Referenslista

Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj (2008). Tolkning och reflektion: *vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. 2., [uppdaterade] uppl. Lund: Studentlitteratur.

Amesto accounthouse. (2019). *Så ser redovisningsbranschen ut om 10 år*.
<https://www.amestoacounthouse.se/blogg/digitalisering-i-redovisningsbranschen/>
(Hämtad 2021-11-05)

Arntz, M., Gregory, T., Zierahn, U. (2017), Economics Letters, *Revisiting the risk of automation*, Vol. 159, pp. 157-160

Ahrne, G. Svensson, P. (red.) (2015). *Handbok i Kvalitativa Metoder*. 2.1.uppl. Stockholm: Liber.

Bhimani, A. & Willcocks, L. (2014). Digitisation, ‘big data’ and the transformation of accounting information. *Accounting and Business Research*, Vol. 44 Iss: 4, pp. 469–490.

Braun, V. Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*. 3(2), 77–101.

Bryman, A., & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. (3. Uppl.). Stockholm: Liber AB.

Brunsson, K. (den 8 mars 2013). Effektivitet ger inte alltid önskad effekt. *Svenska dagbladet*.

Chou, C, D. (2015). Cloud Computing risk and audit issues. *Computer Standards & interfaces*, 42, 137-142.

Damasiotis, V., Trivellas, P., Santouridis, I., Nikolopoulos, S.D., & Tsifora, E.I. (2015). IT Competences for Professional Accountants. A Review. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 175, 537-545.

Digitaliseringskommissionen (2016). *För digitalisering i framtiden*.
https://www.regeringen.se/4af25c/contentassets/f7d07b214e2c459eb5757cea206e6701/sou-2016_89_webb.pdf
(Hämtad 2021-11-06)

Dimitriu, O. Matei, M. (2015) Cloud accounting : a new business model in a challenging context. *Procedia Economics and Finance*. Vol.32, pp 665- 671.

Finago. (2018). *Om fem år är all bokföring digital*.
<https://finago.com/se/blogg/om-fem-ar-ar-all-bokforing-digital/>
(Hämtad 2021-11-05)

Framtiden. (2021). *Redovisningskonsult*.
<https://www.framtid.se/yrke/redovisningskonsult>
(Hämtad 2021-11-07)

Företagsuniversitet. (2019). *SÅ PÅVERKAS EKONOMIJOB BEN AV DIGITALISERINGEN*.
<https://blogg.foretagsuniversitetet.se/ekonomi/sa-paverkas-ekonomijobben-av-digitaliseringe>
[n](#)
(Hämtad 2021-11-06)

Ghasemi, M., Shafeiepour, V., Aslani, M. & Barvayeh, E. (2011). The impact of Information Technology (IT) on modern accounting systems. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 28, 112-116

Gulin, D., Hladika, M., & Valenta, I. (2019). Digitalization and the Challenges for the Accounting Profession. *ENTRENOVA - ENTERPRISE RESEARCH INNOVATION*, 5(1), 428–437.

Halabi, A. K., Barrett, R., & Dyt, R. (2010). Understanding Financial Informaion Used To Assess Small Firm Performance: an Australian qualitativ study. *Qualitative Research in Accounting and Management*, 7(2), 163-179.

Holme, Idar Magne. & Solvang, Bernt Krohn. (1997). *Forskningsmetodik: Om kvalitativa och kvantitativa metoder*, Lund, Studentlitteratur.

Internet Stiftelsen. (2019). *Svenskarna och internet*.
<https://svenskarnaochinternet.se/app/uploads/2019/10/svenskarna-och-internet-2019-a4.pdf>
(Hämtad 2021-11-06)

Kane, G., Palmer, D., Anh Nguyen, P., Kiron, D. & Buckley, N. (2015). Strategy, not Technology, Drives Digital Transformation - Becoming a digitally mature enterprise. *MIT Sloan Management Review*. 3-15

Klopper, H. (2008). *The qualitative research proposal*. *Curationis*, 31(4), 62-72.

Korhonen, T., Selos, E., Laine, T. and Suomala, P. (2020), "Exploring the programmability of management accounting work for increasing automation: an interventionist case study", *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, Vol. 34 No. 2, pp. 253-280

Kvale, S. (2007). *Doing Interviews*. London: Sage publications.

Mihai, G. (2015). Cloud ERP and Cloud Accounting Software in Romania. Fascicle I : Economics and Applied Informatics. *Annals of Dunarea De Jos University*, 21(1), 61-66.

Muro, M., Liu, S., Whiton, J., & Kulkarni, S. (2017). Digitalization and the American Workforce. *Metropolitan Policy Program at Brookings*, 6-8.

Ojala, H., Niskanen, M., Collis, J., & Pajunen, K. (2014). Audit Quality and Decision-making in Small Companies. *Managerial Auditing Journal*, 29(9), 800-817.

Parviainen, P., Tihinen, M., Kääriäinen, J., & Teppola, S. (2017). Tackling the digitalization challenge: How to benefit from digitalization in practice. *International Journal of Information Systems and Project Management*, 5(1), 63-77.

Qu, S.Q. & Dumay, J. (2011). The qualitative research interview. *Qualitative Research in Accounting & Management*, 8(3), 238 – 264.

Richins, G., Stapleton, A., Stratopoulos, T. C., & Wong, C. (2017). Big Data Analytics: Opportunity or Threat for the accounting profession? *Journal of Information Systems*. Vol.31(3), pp 63-79.

SrF Konsulterna. (2015). Redovisningskonsult - ett framtidsyrke.
<https://www.srfkonsult.se/studerande/redovisning/redovisningskonsult-ettframtidsyrke/>

(Hämtad: 2021-11-15)

Stiftelsen för strategisk forskning. (2014). *Vartannat jobb automatiseras inom 20 år - utmaningar för Sverige*.

<https://strategiska.se/app/uploads/varannat-jobb-automatiseras.pdf>

(Hämtad 2021-11-15)

Tiberius, V., & Hirth, S. (2019). Impacts of digitization on auditing: A Delphi study for Germany. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 37, 1-14.

Tillväxtverket. (2018). *Digitalisering i svenska företag*.

https://tillvaxtverket.se/download/18.52115277163fd07bad97d32f/1529564356265/Temarapport_Digitalisering.pdf

(Hämtad 2021-11-05)

Yin, R. & Retzlaff, J. (2013). *Kvalitativ forskning från start till mål*. Lund: Studentlitteratur.

Visolit. (2021). *Vad är digitalisering och digital utveckling - för företag?*.

<https://www.visolit.se/artiklar/vad-ar-egentligen-digitalisering>

(Hämtad 2021-11-05)

Warren, J. D., Moffitt, K. C., & Byrnes, P. (2015). How big data will change accounting. *Accounting Horizons*. 29(2), 397-407.

Bilaga 1: intervjuguide

Inledande frågor

1. Kan du beskriva vad du gör?
2. Hur länge har du varit i redovisningsbranschen?
3. Kan du berätta om din yrkesroll?
 - Vilka är de huvudsakliga arbetsuppgifterna inom ditt arbete?

Digitalisering

1. Vilka av dina arbetsuppgifter har digitaliserats sedan du började arbeta som redovisningskonsult?
 - Vilka hjälpmedel använder du som är digitaliserade?
 - Exempel:
 - AI
 - Big Data
 - Molnbaserade tjänster osv

2. Vilka av dina arbetsprocesser har digitaliserats?
3. Hur ser du på digitaliseringen av redovisningsbranschen?
4. Vad tror du är drivkraften för ett mer digitalt arbete inom redovisningsbranschen?
5. Anser du att det finns vissa områden inom ditt yrke där digitaliseringen inte hjälper och där ni som konsulter kan göra bättre jobb än digitaliseringen på egen hand?

Effektivitet

1. Hur tolkar du begreppet effektivitet?
2. På vilket sätt har digitaliseringen effektiviserat arbetsprocessen?
 - Tycker du att det finns vissa arbetsuppgifter som har blivit mer effektiva av digitaliseringen än andra?
 - Exempel på arbetsuppgift kan vara bokföring, löpande bokföring, deklaration, rådgivning, arkivering och dokumentation
3. Vad innebär det för dig att arbeta effektivt med hjälp av digitaliseringen som en redovisningskonsult?
4. Hur mäter ni om hur effektiviteten ökat/minskat i samband med digitaliseringen?

Möjligheter

1. Vilka möjligheter bidrar digitaliseringen med till dina arbetsuppgifter?
2. Vilka möjligheter bidrar digitaliseringen för dig som redovisningskonsult?
3. Anser du att digitaliseringen har gett dig som redovisningskonsult möjlighet att skapa starkare band med dina kunder och agera mer som en rådgivare?
 - Då exempelvis de arbetsuppgifter som tar flera timmar att göra tas över av digitaliseringen vilket leder till att du kan fokusera mer på kunderna?
 - Anser du då att detta kan leda till att en redovisningskonsult måste utveckla sin sociala kompetens?
4. Vad är möjligheterna med molnbaserade tjänster?

Utmaningar

1. Vilka utmaningar finner du med digitaliseringen i samband med dina arbetsuppgifter?
2. Genom molnbaserade tjänster kan du som redovisningskonsult arbeta hemifrån skulle du se detta som en utmaning eller möjlighet?
3. Tycker du som redovisningskonsult att det är en utmaning att hålla dig uppdaterad om den senaste digitaliseringsutvecklingen i din yrkesroll?
4. Tycker du att du har behövt börjat vara en beslutstödjande funktion för it systemen som används i din yrkesroll?
 - alltså hålla koll på att dessa system faktiskt genererar ut och ger ut rätt data, siffror, informations osv?
5. Anser du att det finns en skillnad i den maskinella och den mänskliga intelligensen?
 - Och i sådana fall tycker du att det är därför viktigt att man gör en tydlig fördelning mellan de uppgifter som redovisningskonsulten ska ansvara för och de uppgifter som maskinen ska ta hand om?
6. Anser du att digitaliseringen utmanar den rådande informationen och beslutfattande processerna?
 - Kan den ändra på dom?
 - kan den komma i konflikt med bestående regler och strukturer i organisationer?
7. Tycker du att det är en utmaning att försöka få en redovisningskonsult att se nyttan och kunna förstå digitaliseringen i sin yrkesroll?
 - Ifall en redovisningskonsult inte ser det, kan hen då förkasta dessa it system?

Avslutande fråga

1. Känner du någon eller några som skulle kunna passa till vår intervju som vi kan intervjua härnäst? Och i sådana fall kan du ge oss deras kontaktuppgifter så vi kan kontakta dom? (snöbollseffekten)

Bilaga 2: Kallelse till respondenter

Hej!

Vi är två studenter från Stockholms universitet som just nu skriver vår C-uppsats. Syftet med vår studie är att undersöka hur digitaliseringen har effektiviserat redovisningskonsultens arbetsprocess och vi skulle verkligen uppskatta om du skulle kunna ställa upp på en intervju som är ca 60 minuter lång. Vi avser att intervjua en redovisningskonsult med minst fyra års erfarenhet. Intervjun kommer göras på distans antingen via Zoom, Google meeting eller om ni önskar så kan det även göras på plats. Vi är väldigt flexibla och är villiga att genomföra intervjun den tiden som passar er bäst.

I vår studie kommer ert namn och arbetsgivare/företaget ni jobbar på att vara helt anonyma.

Om ni önskar att få intervjufrågorna inskickade till er innan vår intervju är det bara att säga till så kommer vi att skicka dom till er.

Tack på förhand

Med vänliga hälsningar

Dima Al-Khtab & Kristen Rohoum

Kandidatprogrammet i företagsekonomi, Stockholm universitet

